

KJAK

Er det en god ide?

HANUS
SAMRÓ

Løgtingslimur fyri
fólkaflokkin

Var fyri løgnaari hending á flogvøllinum í Kastrup, á veg til Washington D.C. Hevði knossað meg gjøgnum meginpartin av trygdareftirlitunum. Bara síðsti skansan manglaði, áðrenn myndugleikarnir lovaðu mær at trína inn í terminal 3. Tað hevði gingið rimiliga skjótt fyri seg, men hesaferð var eydnan ikki við mær, tí halin á røðini, ið skuldu vísa pass fyri myndugleikanum, var rættiliga langur. At standa og bíða í bíðirøð er ikki akkurát mín koppur av kaffi, men tað nyttar ikki at ilskast, so eg stóð og bíðaði í gott og væl tíggju minuttir, áðrenn eg slapp framat.

Imperialisturin

Tað er lítið hugaligt at standa til svars fyri myndugleikanum, tí onkursvegna liggur ein duldur ótti, sum krýpur seg upp í tilvitið, tá ið ein stillar seg framan fyri myndugleikan. Hvat nú, um passið er útgingið ella um okkurt manglar?

Tit kenna møguliga til kensluna, men tá ið tú frammanundan er komin gjøgnum trý trygdareftirlit, tá kann ikki ganga heilt galið.

Eg handaði eftirlitsmannin um reyða passið.

Maðurin hugdi at pass-

inum, síðani at mær, áðrenn hann samanbar persónin við passinum við persónin í passinum. Aftaná nøkur sekund, lat úr manninum:

“Jeg har hørt, at færingar ønsker at løserive sig fra rigsfællegsskabet. Er det en god ide?”

Hann segði tað við einum so forhánisligum tóna, ja, sum ein veruligur imperialistur, sum ikki loyvir íbúgvunum í lítlu koloniiunum at ríva seg leysar frá valdsharranum,

tí tær eru ov smáar til at klára seg sjálvar. Var eg illur frammanundan, gjørdist vreiðin uppafur stórri. Hevði maðurin ikki sitið handan skottryggumbúrið og samstundis vardur av anti-terrorlóginu, sum gevur PET heimild til at halda einum persóni til fanga í upp til fleiri mánaðir, hevði maðurin fingið av at vita.

Við hesum í huga, gjørdist aftursvarið eitt lunkað ja.

I'm from here!

Kom annars snikkaleysur

gjøgnum restina av trygdar-eftirlitunum, so eg var “all set to go”. Túrurin tvørtur um norðuratlantshavið tók átta og ein hálvan tíma, men tibetur høvdu ferðafólkini í økonomiklassanum hvør sín sjónvarpsskíggja, so vit kundu dríggja tíðina við filmum og sjónvarpsrøðum. Imperialisturin varð skjótt gloymdur.

Afturat hesum kundu vit fylgja við felagssjónvarpinum, sum uppdateraði ferðafólkini, hvussu langt var eftir á mál, ferðina á flogfarinum, og hvar á knøttinum flogfarið var statt osfr.

Upplýsingarnir vóru hentir, tá ið eg prátaði við síðumannin. Hann greiddi frá, at hann arbeiddi við kemikaliir, at hann hevði verið í Kina, og nú skuldi hann til Washington D.C, áðrenn hann og daman fóru til Rhodos sunnudagin. Síðani spurdi hann meg, hvar eg var frá.

Í somu løtu broyttist myndin á felagsskíggjanum

frá ferðini á flogfarinum til at vísa, hvar á knøttinum vit vóru.

“I'm from here,” svaraði eg honum.

Tá flugu vit omanfyri Føroyar!

Ja, tað er ein góður ide!

Strategiskt liggja Føroyar ómetaliga væl fyri. Bæði tá ið tað snýr seg um loft-, men so sanniliga eisini um sjóferðslu. Fleiri milliónir krónur ferðast framvið oyggjarnar um árið, men koma tíverri ikki samfelagnum til góðar. Tískil er at fegnast um, at lögmaður hevur boðað frá, at landsstýrið arbeiðir við møguleikanum at yvirtaka loftrúmið. Janus Rein, løgtingslimur fyri Framsókn, hevur roknað leysliga upp á tøluni, og hann metir, at Føroyar kunnu árliga fáa upp ímóti 100 mió. kr. við at yvirtaka loftrúmið, umframt at tredivu vitanartungstørv verða skapt í landinum. Hendingin í Kastrup vísir somuleiðis, at danir eru farnir at hugsa

meir um ríkisfelagsskapin, síðani lögmaður og forsetin í Grønlandi greiddu frá teirra sjónarmiðum um ríkisfelagsskapin í greinarøðini hjá Politikken. Tískil skilji eg óttan hjá eftirlitsmanninum, tá ið hann spyr, um tað ein “god ide”, um Føroyar gerast sjálvstøðugar, tí tá fara danir frá at vera stórar og knáar til lítlar og smáar.

“Det er ikke en god ide” fyri Danmark og eftirlitsmannin, men teirra støða í altjóða samfelagnum skal ikki vera uppá bekostning av okkara inntøkum og sjálvræði.

Tað kann til síðst nevast, at danir skulu sjálvandi ikki skerast yvir ein kamb, men eg verði so spinnandi óður, tá ið fólk viðfara okkum á ein so forhánisligan hátt. Hevði av góðum orsøkum ikki stundir til tað í Kastrup, men mitt aftursvar hevði verið grunda á omanfyri nevndu grundgevingum.

Hægri frádráttir og lægri skattur?

HEÐIN
MORTENSEN

Borgarstjóri

Herfyri fóru býráðspolitikkarar kropp á kroppi í fjølmíðlarnar at gera vart við, at skattatrystið í Tórshavnar kommunu er ov høgt. Vegna Fólkaplokkin fegnaðist Jan Christiansen um viljan at lækka skattin, og skrivar:

“Lat okkum beinanvegin fáa lækkað skattin við 1%, og í komandi valskeiði fáa skarvað enn eitt skattaprosent av.”

Eg gjørdi tá vart við, at lyftið sum vit hava givið

verður hildið, annaðhvørt lækkar skattaprosentið beinleiðis við einum prosenti, tá Boðanesheimið er liðugt, ella veita vit aðrar lættar, sum

svara til eitt prosent.

Í løtuni arbeiða vit við hesum í sambandi við fíggjarlógina, sum verður lögð fram 27. september.

Men nú vil Fólkaplokkurin kortini ikki lækka skattin sum avtalað. Tí nú skal hetta eina skattaprosentið brúkast til at fíggja eina hækking av barnafrádráttinum frá 5.500 kr til ein barnatjekk á 10.000 kr.

Bogi Andreasen, vara-borgarstjóri, fegnast enntá í fjølmíðlunum um, at barnakekkurin ikki kostar eitt fult skattaprosent, men bara 25

miljónir. Hann staðfestir, at tað eina skattaprosentið skal brúkast til barnakekkin.

Eitt skattaprosent gevur 32 miljónir. Hækking av barnafrádráttinum til ein barnatjekk á 10.000 kr kostar 25 miljónir kr.

Men hvussu hongur hetta saman við, at Jan Christiansen ætlar at lækka kommunuskattin við einum prosenti í komandi valskeiði. Tað vil siga 32 miljónir + 25 miljónir – tað gevur 57 miljónir krónur.

57 miljónir eru nærum tvey skattaprosent.

Uttan mun til, hvussu Fólkaplokkurin setir hetta roknistykkið upp, so merkir tað, at tað verða 57 miljónir færri í kommunukassanum. Er hetta ætlanin, so má Fólkaplokkurin eisini siga fólki, hvørjar iløgur ikki skulu fremjast, og hvør rakstur skal skerjast – kanska tað er at siga starvsfólki upp?

Í endanum á greinini sigur Bogi Andreasen, at skattafríi botnfrádrátturin eisini skal hækast – tvs at vit tosa um eina minniinntøku í kommunuskassan á meira enn 57 miljónir krónir – hvussu nógv meira sigur hann tó ikki nakað um.

Eg havi frammanundan víst á, at býráðið ikki kann gera nakað sum helst við botnfrádráttin. Hann er ásettur í løgtingslóg og heldur ikki Fólkaplokkurin í býráðnum kann gera nakað við hann, uttan løgtingið vil.

Hetta er tí ikki annað enn biligt valagn og tóm lyfti hjá býráðspolitikkarum at geva.

Vanlig fólk vita, at skalt tú gjalda meira út, so mást tú antin hava meira inn ella fremja sparingar og iløgu-steðg.

Og tað er avgjørt ikki nøkur loysn í hesum tíðum, nú okkum tørvar at seta fulla ferð á alt virksemin í býnum fyri at skapa arbeiði til allar hendur, stórri inntøkur og trivnað.

Uttan mun til, hvussu Fólkaplokkurin setir hetta roknistykkið upp, so merkir tað, at tað verða 57 miljónir færri í kommunukassanum. Er hetta ætlanin, so má Fólkaplokkurin eisini siga fólki, hvørjar iløgur ikki skulu fremjast, og hvør rakstur skal skerjast – kanska tað er at siga starvsfólki upp?